
LITTERATUR

MATS FÄLT:

VÅR MAN I ETERN

De hatade Ronald Reagan. De avskyr Pat Buchanan. Vad kommer de att tycka den dag Rush Limbaugh på allvar ger sig in i politiken – media-vänsterns representanter här hemma och utomlands? Limbaugh har under senare år haft enorma framgångar som värd för en radiosänd show där han oblygt sprider högeråsikter ackompanjerade av skningslös ironi. Många kommer nog över huvud taget inte att klara av mötet med denne medias mest framgångsrike högerrepresentant i dagens USA.

Frihetens seger

En av orsakerna är att han egentligen är ganska snäll och vill väl. Få vanliga medborgare torde kunna bli upprörda över det han skriver i t ex sin första bestseller *The way things ought to be* (Pocket Books, 1992). Undantaget skulle möjligen vara den minoritet för vilken höga aborttal är ett uttryck för frihetens seger över onskan.

Huvudintrycket av boken är: Var det inte värre? Var finns alla hemskheter och övertramp? Bilden av Limbaugh som ett

---

The way things ought to be. Rush Limbaugh, Pocket Books, 1992.

eldsprutande monster har ingen täckning i texten. Det har däremot uppfattningen att han skulle kunna spela en viss roll för amerikansk politik i framtiden.

Författaren lägger ut texten på ett sätt som stämmer ganska väl överens med även europeiska liberalkonservativas sätt att se på tillvaron. Med undantag för de delar som har sin bakgrund i den annorlunda debatt som förs i USA om t ex abortfrågan och vapenlagstiftningen.

Utforma livet

Till och med när det gäller något så känsligt som rätten att avliva mänskliga foster är Limbaughs inlägg moderat i tonen. Han deklarerar sitt abortmotstånd mycket tydligt men diskuterar sedan också vikten av att kunna föra en sansad diskussion i frågan. Detta har aldrig varit abortförespråkarnas starka sida.

Jämställdhet hanterar detta påstådda högerspöke på ett sätt som kunde hedrat svenska liberaler. Han är själv positiv till de traditionella könsrollerna men vill inte tvinga någon annan att leva på samma sätt. Varje enskild medborgare skall själv utforma sitt liv – inte politiker och byråkrater.

Likt Sverige

Limbaugh förespråkar låga skatter och mindre offentlig sektor. Privatiseringar är bra och generösa offentliga sociala stödssystem farliga - inte minst för de som skall bli hjälpta av dem.

Den som inte är så hemma i den amerikanska debatten kan lära sig att USA är betydligt mer likt Sverige än man kan tro. Det är fullt av mindre begåvade politiker, onödiga regleringar och galna påtryckningsgrupper som vi själva ibland inte, ännu kanske man får tillägga, sett maken till.

Bisarra incidenter

Limbaugh tar sig an minoritetsfrågorna och dömer ut både den omvända diskrimineringen och den nedrustning av utbildningen som kraven på politisk korrekthet och multikulturalism resulterat i. Kraven på likriktning har lett till bisarra incidenter där amerikanska universitetet accepterat att våld och trakasserier får användas av extremister som vill kontrollera debatten. Allt i minoritetsskyddets och "toleransens" namn.

Det kan vara på sin plats att påpeka att enligt de flesta opinionsundersökningar delar de svarta och de spansktalande i huvudsak Limbaughs inställning till omvänd diskriminering, utbildning och moral. Klyftan mellan ledningen för de svartas viktigaste organisationer och den svarta majoriteten är betydligt större än avståndet mellan dessa och den misslyckade collegestudent som skrivit *The way things ought to be*.

Ohöjd självuppskattning

Limbaugh upplevs uppenbarligen som ett påtagligt hot av den amerikanska vänstern. I representanthuset har man på fullt allvar diskuterat att inskränka hans möjligheter att föra ut sitt budskap. Det må vara att alla inslag i den dagliga radio-showen förvisso inte är lika aptitliga, men det är ändå att gå väl långt. Det borde räcka med att de flesta andra media redan står på vänsteretablissemangets sida.

Det sämsta i boken är den ohöjda självuppskattningen som förekommer ibland. Den är säkert mer underhållande i radio - i löpande text blir det mindre lyckat. Samtidigt är det skönt med en högerföreträdare som inte skäms för sitt budskap. Ingen tycks ha informerat Mr Limbaugh om "borgerlighetens diskreta skam" och dess betydelse.

Framtida högerledare

Tidskriften *National Review* lanserade i höstas Limbaugh som en knappast trolig men ändå inte helt osannolik framtida högerledare. Han har rätt åsikter, har humor och stöter inte ifrån sig motståndare på samma sätt som t ex Pat Buchanan. Brist på utbildning, han kom aldrig längre än till en kort tid på college, behöver inte vara ett hinder.

Dessutom har vår författare en av Gösta Bohmans bästa egenskaper - en ibland närmast påfrestande optimism. Rush Limbaugh tror sig veta att de allra flesta amerikaner står klart till höger på den politiska skalan. Det gäller bara att få dem att förstå det - och att få media att

släppa fram budskapet utan alltför stora förvanskningar.

Politisk banérförare

Det är ingen lätt uppgift. Rush Limbaugh borde dock ha goda förutsättningar för att klara av den. En lagom blandning av Reagan, Kemp, Johnny

Carson och Bob Hope med kommissarie Scalis kroppshydda är inte helt fel som politisk banérförare. Hur långt det räcker får vi se.

Ingen behöver sova oroligt om natten bara för att Rush Limbaugh med stor framgång härjar i etern i USA. Han kan gärna fortsätta ett tag till.

PER ERICSON:

HAYEK OM HAYEK

Få personer har betytt så mycket för de liberala idéernas pånyttfödelse som Friedrich August von Hayek (1899-1992). Nu föreligger Hayeks självbiografi- eller åtminstone det närmaste vi kommer att få i den vägen.

Boken består av Hayeks egna kronologiska anteckningar, kompletterade med utdrag ur intervjuer som infogats i anslutning till dessa. Volymen ingår i utgivningen av Hayeks samlade verk.

Skiftande miljöer

Trots de brister som med nödvändighet vidlåder ett ofullbordat verk utgör *Hayek om Hayek* ändå fascinerande läsning. Vi får följa Hayeks intellektuella utveckling och längs vägen stöter vi på många av vårt århundrades mest centrala tänkare.

Hayek om Hayek. Stephan Kresge och Leif Wenar. Routledge 1994.

Miljöerna skiftar från cafédiskussioner och privatseminarier i Wien, till det akademiska livet i England och USA, med avbrott för boksamlade världen runt och promenader i bergen.

Upptäckten av sitt intresse för ekonomi kunde Hayek datera tämligen exakt. När han under gymnasietiden någon gång 1916 fick höra talas om Aristoteles' indelning av etiken i de tre ämnesområdena moral, politik och ekonomi, insåg Hayek snabbt att det var detta frågekomplex som han ville studera.

Adam Smiths mantel

Mot den bakgrunden är det lätt att förstå varför Hayek inte begränsade sig till de domäner som numera kommit att förknippas med den ekonomiska vetenskapen. I stället för att ägna sig åt att konstruera modeller, studera statistiska aggregat eller rabbla fyndiga ekvationer tog han upp manteln från den tid då Adam